

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผล
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
THE RELATIONSHIP BETWEEN THE INSTRUCTIONAL LEADERSHIP AND
THE EFFECTIVENESS OF ACADEMIC ADMINISTRATION IN SCHOOLS UNDER BURIRAM
PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 3

วรรณกร โขมขุนทด (Wannakorn Chomkhunthod)^{1*}

สรฤดี ดีปู (Sanrudee Deepu)^{2*}

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา

¹ Students of Master Education Department of Educational Administration, Faculty of Education,
Nakhon Ratchasima Rajabhat University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

² Assistant Professor Dr., Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

*Corresponding Author E-mail : Boomlove2535@gmail.com

รับต้นฉบับ 2 ก.ค. 62 ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 19 ธ.ค. 62 ลงตีพิมพ์ 23 ธ.ค. 62

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด เพื่อศึกษาประสิทธิผล
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
เขต 3 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 140 คน ได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan และการสุ่มอย่าง
ง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่
ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ การกำหนดพันธกิจ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน การ
ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน การจัดการหลักสูตร และการนิเทศการสอนตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ การมีจุดหมายร่วมกัน
รองลงมาคือ บรรยากาศการเรียนรู้อยู่ และการเรียนรู้ ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของ

ผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียน

ABSTRACT

This research is aimed at 1) to study academic leadership of school administrators 2) to study the effectiveness of academic administration of schools 3) to study the relationship between academic leadership of school administrators and the effectiveness of academic administration of schools Under the Office of Buriram Primary Education Area Office 3. the sample group used in this research was school administrators. Under the Office of Buriram Primary Educational Service Area 3 Academic year 2018, A total of 140 people were obtained by using the Krejcie and Morgan's finished table and simple randomization. The instrument used for data collection is a 5-level estimation questionnaire. Statistics used in data analysis are percentage, mean, standard deviation. And Pearson's correlation coefficient test.

The research found that. 1) Academic leadership of school administrators, overall, at a high level. When considering each aspect, it was found that the highest mean value was Determination of mission In the high level, followed by the promotion of the teaching atmosphere And the areas with the lowest mean values are teaching supervision. 2) Effectiveness of academic administration, overall, at a high level. When considering each aspect, it was found that it was at a high level in all aspects. By which the highest mean value is Having a common destination, followed by learning atmosphere and the lowest mean value is learning. 3) The relationship between academic leadership of school administrators and the effectiveness of academic administration of schools Under the Office of Buriram Primary Educational Service Area 3. The research found that There is a high level of positive correlation with statistical significance at .01 level, equal to .843 ($R=.843$)

Keywords: Instructional leadership, Effectiveness, Director

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเป็นยุคการใช้เทคโนโลยี มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีสารสนเทศ การเมือง เศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาคนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพเป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560-2564) คือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาที่ยั่งยืน และคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและยังสอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาหลักที่สำคัญในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 โรงเรียนจะต้องมีผู้นำที่เหมาะสมเพื่อคุณภาพของโรงเรียน คุณภาพของนักเรียน คุณภาพของโรงเรียนมาจากผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นผู้นำองค์กร โดยมีความสำคัญที่เป็นปัจจัยต่อความสำเร็จขององค์กร เพราะหากไม่มีผู้นำหรือมีแต่หากขาดคุณภาพของผู้นำ ทิศทางและแนวโน้มในอนาคตของการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศมากยิ่งขึ้น

ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารโรงเรียน เพราะผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบการนำพาโรงเรียนไปสู่ความก้าวหน้า และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นโดยผู้บริหารจำเป็นต้องรักษาบรรยากาศของโรงเรียน จัดให้มีทรัพยากรต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน กำกับดูแลความหนาแน่นของนักเรียน มีบรรยากาศความคาดหวังว่านักเรียนจะประสบผลสำเร็จและมีภาวะผู้นำเชิงบริหารที่เข้มแข็ง (Edmonds, 1979) ผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นคนสำคัญที่สุดในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จที่สูงของนักเรียนและมีอิทธิพลต่อระดับประสิทธิภาพของการดำเนินงานของโรงเรียน ถ้าโรงเรียนต้องการจะเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ (Shell, 1999)

ประสิทธิภาพของโรงเรียนเกิดจากโรงเรียนที่มีสภาพทางสังคม บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวผู้เรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมมีความพร้อมในด้านทรัพยากรต่างๆ เอกสาร สื่อวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีงบประมาณเพียงพอ และมีทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างดี ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในด้านต่างๆ เพื่อสามารถพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยองค์ประกอบประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นสังคมระบบบูรณาการที่ต้องจัดความสัมพันธ์ภายนอกกับกระบวนการภายในองค์กรให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของกระบวนการศึกษาของสังคม (พิมพ์พรณ สุริโย, 2552) ประสิทธิภาพในโรงเรียนขึ้นอยู่กับการบริหารสถานศึกษาและผู้บริหารเป็นสำคัญที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมายหรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะเป็นนักบริหารที่มีหน้าที่ให้โรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จะต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานวิชาการให้มีคุณภาพ และเพื่อให้งานไปสู่ความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน

เพื่อให้การจัดการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดครอบคลุมเครือข่ายได้อย่างครบถ้วนผู้บริหารจะต้องเข้าใจถึงการดำเนินงานวิชาการ และขอบข่ายงานวิชาการ จึงได้อาศัยขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามที่กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา 39 วรรคสอง ได้แบ่งขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 17 งาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) และผู้บริหารเป็นหลักสำคัญภายในที่บ่งชี้คุณภาพของโรงเรียนที่สำคัญสอดคล้องกับ วิโรจน์ สารรัตนะ (2544) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพหรือโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จต้องอาศัยหลักแนวคิดทฤษฎีเป็นแนวทางต้องอาศัยความทุ่มเทในทุกด้านจากบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องอาศัยเป้าหมายที่ชัดเจนและท้าทายมีทรัพยากรเพียงพอมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการสอนต้องอาศัยความเป็นผู้นำของผู้บริหารและคณะครูจะต้องอาศัยบรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือและไว้วางใจซึ่งกันและกัน ด้านการมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนการสร้างให้ทุกฝ่ายมีความเชื่อร่วมกันที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้อย่างร่วมกันการส่งเสริมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนมีกำหนดจุดหมายขององค์กรร่วมกัน ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ การส่งเสริมให้ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้การส่งเสริมให้

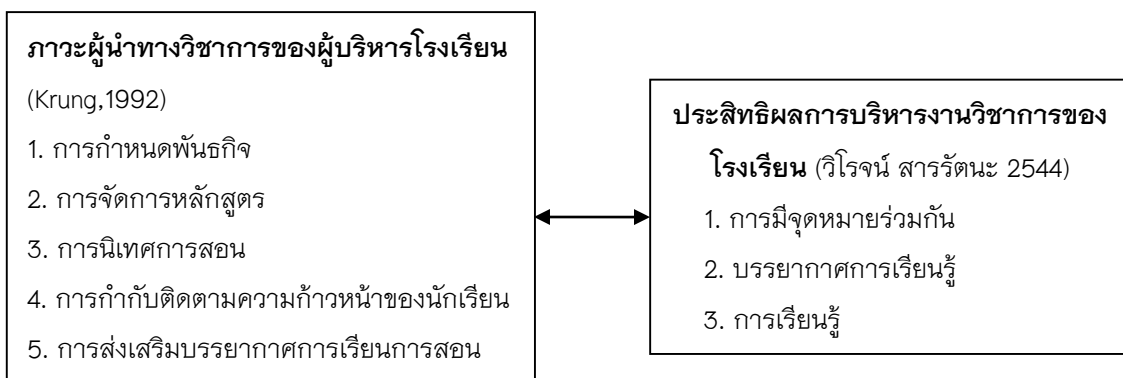
ชุมชนและผู้ปกครองสนับสนุนการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในโรงเรียน ด้านการเรียนรู้ การพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้การพัฒนาตนเองของบุคลากรในโรงเรียนการสร้างให้เกิดความคาดหวังต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

จากรายงานการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่ผ่านมามีปัญหา ยังมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ผลการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ได้มีการพัฒนาและส่งเสริมโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดมาแต่ไม่มีการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ว่ามีประสิทธิผลต่อการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือไม่อย่างไร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 216 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2561 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan ได้จำนวน 140 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสอบถามเกี่ยวกับเพศ และตำแหน่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ลักษณะของคำถาม เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของโรงเรียน ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จากตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการภาวะผู้นำทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

2. นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

3. นำเสนอร่างแบบสอบถามให้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทำการตรวจสอบข้อความ

4. ปรับปรุงคำถามตามที่ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม และตรงสภาพ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงต์ (Index of item objective congruence: I. O.C.) ผลปรากฏว่ามีค่าระหว่าง 0.60 – 1.0

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขและเสนอให้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเป็นรายด้าน รวมทั้งฉบับ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ใช้ของ Cronbach

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ซึ่งมีลักษณะแบบเดียวกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ฉบับที่ 2 ขอความอนุเคราะห์จากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 140 ฉบับ พร้อมหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยจัดส่งทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยแนบซองติดแสตมป์ จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัย

3. ดำเนินการรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำหนังสือขออนุญาตเก็บแบบสอบถามทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เนื่องจากในวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 มีการประชุมผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ครั้งที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2562 ณ หอประชุมโรงเรียนอนุบาลหนองหงส์ ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง ตั้งแต่เวลา 07:00 – 16.30 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson product moment correlation coefficient การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ การกำหนดพันธกิจอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน การจัดการหลักสูตร และการนิเทศการสอนตามลำดับ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การกำหนดพันธกิจ	4.40	0.43	มาก
2. การจัดการหลักสูตร	4.30	0.50	มาก
3. การนิเทศการสอน	4.29	0.51	มาก
4. การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน	4.33	0.51	มาก
5. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้	4.37	0.49	มาก
รวม	4.34	0.42	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.42) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้าน 1 การกำหนดพันธกิจ ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.43) รองลงมาคือ ด้าน 5 การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.49) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้าน 3 การนิเทศการสอน ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.51)

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ การมีจุดหมายร่วมกัน รองลงมาคือ บรรยากาศการเรียนรู้ และการเรียนรู้ ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การมีจุดหมายร่วมกัน	4.45	0.47	มาก
2. บรรยากาศการเรียนรู้	4.41	0.45	มาก
3. การเรียนรู้	4.40	0.46	มาก
รวม	4.42	0.42	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$, S.D. = 0.42) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ ด้าน 1 การมีจุดหมายร่วมกัน ($\bar{X}=4.45$, S.D. = 0.47) รองลงมาคือ ด้าน 2 บรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.41$, S.D. = 0.45) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้าน 3 การเรียนรู้ ($\bar{X}=4.40$, S.D. = 0.46)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าเท่ากับ .843

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน (n = 140)

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y
X ₁	.642**	.657**	.662**	.717**
X ₂	.711**	.670**	.685**	.756**
X ₃	.638**	.675**	.686**	.731**
X ₄	.626**	.656**	.682**	.718**
X ₅	.617**	.670**	.699**	.726**
X	.747**	.769**	.789**	.843**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าเท่ากับ .843 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนรายด้านกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการจัดการหลักสูตร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวม ในระดับค่อนข้างสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .756 รองลงมา ได้แก่ การนิเทศการสอน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวม ในระดับค่อนข้างสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .731 ส่วนด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด ได้แก่ การกำหนดพันธกิจ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวม ในระดับค่อนข้างสูง เท่ากับ .717

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้และการวางแผนในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยสนับสนุนครูให้ไปอบรมเรื่องการใช้หลักสูตรและร่วมกันมาจัดทำเพื่อให้หลักสูตรสอดคล้องกับท้องถิ่นเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน การจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การประเมินผลการ

เรียนรู้ที่หลากหลาย อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้แสดงความสามารถ เช่น งานแสดงความสามารถและศักยภาพศิลปหัตถกรรมของทุกปีการศึกษาทำให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการตามศักยภาพและแสดงถึงการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ผู้เรียนเก่ง ดี และมีความสุข ดังนั้น ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จึงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสถาบันพัฒนาความก้าวหน้า (2553) ได้เสนอว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นพฤติกรรมกระทำหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการชี้นำหรือโน้มน้าวจูงใจข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เข้าใจและเกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนางานวิชาการและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องให้กับผู้เรียนได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Hallinger & Murphy (1985) ได้เสนอว่า การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลนั้นผู้บริหารจะต้องมีการประสานงานกับครูในการนำเอาหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญมา เปรมปรี (2556) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาโรงเรียนให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และคาดหวังต่ออุดมการณ์ที่นำพาโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จโดยการร่วมมือร่วมใจกัน และมีจุดเน้นการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่บุคคลในองค์กรให้มีจุดหมายร่วมกัน และอาจมีความเชื่อว่าการที่องค์การมีจุดหมายเดียวกันจะทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย จึงทำให้ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนการมีจุดหมายร่วมกันอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ Halton (1992 อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2548) ได้กล่าวถึงลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ โดยแต่ละกลุ่มมีองค์ประกอบย่อยออกไปอีกดังนี้ 1) การมีจุดหมายร่วมกันมีความเชื่อร่วมกันโดยมีจุดหมายที่ชัดเจนเป็นไปในทางเดียวกัน 2) บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบของนักเรียนมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสมแก่ 3) การมีจุดเน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียน เน้นเรื่องการสอนและการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความสามารถและความ ต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธุ์เทพ ใจคำ (2547) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 มีพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบสนับสนุนแบบมีส่วนร่วม และแบบเน้นความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าเท่ากับ .843 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนรายด้าน กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยภาพรวม พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งการจัดการหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวม ในระดับค่อนข้างสูง เท่ากับ .756 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีนโยบายประสานประสานการระดมทรัพยากร ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารมีความสามารถในการ

บริหารจัดการหลักสูตร ซึ่งได้สนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เพื่อให้สถานศึกษามีหลักสูตรที่เป็นสากล ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนให้ครูวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย ดังนั้น จึงทำให้ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลทิพย์ บุญโพธิ์ (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิตาม ความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยูร อาคม (2548) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย อำเภอสังขาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า ด้านการพัฒนาและการใช้หลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรจะทำกรนิเทศการใช้หลักสูตรของโรงเรียนสม่ำเสมอเพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นไปตามคุณภาพมาตรฐานการศึกษา
- 1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมครูและอำนวยความสะดวกทรัพยากรด้านต่างๆ ให้แก่ครูเพื่อให้โรงเรียนมีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น
- 1.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรกำกับติดตามประเมินคุณภาพเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
- 1.4 โรงเรียนควรนำผลการประเมินการเรียนรู้และผลความก้าวหน้าของนักเรียนมาวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
- 2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
- 2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดหรือหน่วยงานระดับอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กมลทิพย์ บุญโพธิ์. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.

- นพปฎล สุทธนนท์. (2556). **การจัดการความรู้**. กรุงเทพฯ: ไยโหม.
- บุญมา เปรมปรี. (2556). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ประยูร อาคม. (2548). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายอำเภอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พันธุ์เทพ ใจคำ. (2547). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเลย.
- พิมพ์พรณ สุริโย. (2552). **ปัจจัยของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2544). **โรงเรียน: องค์การแห่งการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2548). **ผู้บริหารโรงเรียน: สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2553). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์ใหม่**. กรุงเทพฯ: เอส.พี.เอ็น. การพิมพ์.
- Edmonds, R. (1979). Some schools work and more can. **Social Policy**, 9, 28–32.
- Learn, C., & Kenneth, B. (1973). **Business policy**. Florida: Sea Shell Books.
- Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). Assessing the instructional management behavior of principals. **Elementary School Journal**, 86(2), 217–247.